

Liublianske vesti:

Kam z žensko šolsko mladino?

Ljubljana, 8. febr.

Snoči je privedlo društvo »Sola in dom« na ženskem učiteljsku sodobno aktualno predavanje »Kam z žensko šolsko mladino«, katerega je razvijal vseuč. profesor dr. Karel Ozvald. Predavatelj je pred vsem pokazal brezupnost onih deklet, ki so z uspehom končale razne strokovne šole, a sedaj zaman čakajo dela, v katerem bi se izživljale, na drugi strani pa so učni zavodi polni še študijske ženske mladine, ki se pa ne pripravljajo dovolj za kaotično življenje, kakršno živimo danes. Največ tragične krivde za to usodno stanje ženske mladine je vprava v nezadostni pripravljenosti za sodobno, povsem novo življenje, z novimi potrebami, z novimi smotri. Ves vzgojni sistem ženske mladine temelji še na izsledkih predvojne vzgojne miselnosti in se prav nič ne približuje novemu času. Predavatelj je šel mimo vprašanja, kam dejansko z našimi doštudiranimi dekleti, pač pa se je poglobil v vprašanje, kako se mora sodobna ženska duševno oblikovati, da bo v družbi z moškimi prenosila današnje razklano družbo v urejeno, plemenito človeško celoto. Moški je namreč s svojo razumnostjo privedel človeštvo v socialni in kulturni kaos, iz katerega ni rešitve brez sinteze razuma, čustva in volje, kar pa poseduje v odlični meri vprava ženska. Kulturno sintetična sila ženske pa se je doslej premalo upoštevala; zato je potrebna danes ženska taka šolska vzgoja, da se ji v študijskem razvoju ne okrnjuje njena svojiska

duševnost, brez katere se ne razlikuje od moškega, marveč, da se poleg poklicnih nauk neovirano razvija tudi njena ženskost, s katero bo v poklicu prerajala človeštvo. Samo taka ženska ima pravico do študija in do odgovarjajočih ji služb. Samo taka ženska bo izpolnila svoje poslanstvo, ki ji je dano po naravi. To bi bil v kratkem zmisel dr. Ozvaldovega predavanja, ki je vzbudilo mnogo debate s strani ženskih in moških gostov. Najbolj praktičen predlog je bil pač oni profesorja dr. Sušnika. Ker je krivda razklanosti sodobne družbe v tem, da je družba odinila od sebe zakon naravnosti, ki bi moral vladati nad nagoni pohlepa itd., bi nam vprava ženska s svojo duševno polnostjo mogla vrniti naravni zakon in po njem usmeriti novo življenjsko pot. Vprava zato, da bi študirajoče deklet ostalo zares žena kljub moški usmerjenim študijem, bi bil potreben poseben tip šole za žensko mladino, kjer bi mogla priti do izraza in razvoja vsa ženska zmožnost, ki jo potrebuje, da ostane kljub moškemu poklicu (profesorica, zdravnica, sodnica itd.) polna žena.

Predavanja, ki ga je vodil g. dr. Lončar, se je udeležilo mnogoštevilno občinstvo, ki je pazno sledilo izvajanjem predavatelja. Morebiti bi bilo prav, da bi gospod prof. dr. Ozvald prihodnje enkrat zajel še drugi del vprašanja: Kam z našimi doštudiranimi dekleti v sodobnih poklicih? Kje se naj uveljavijo kot žene in kje so jim še odprta vrata za službe.

Svetogorska Mati božja v Šiški oplenjena

Ljubljana, 8. febr.

Zupna cerkev sv. Frančiška v Šiški ima poleg drugih svetinj tudi krasno in med verniki zelo priljubljeno podobo svetogorske Matere božje z Jezuškom v naročju na levem stranskem oltarju. Mati božja in Jezušček imata krasni in dragoceni kroni. Krona Matere božje pa je bila do večeraj še okrašena z dragocenimi prstani in uhani, ki so jih darovali v teku časa Materi božji pobožni verniki iz hvaležnosti za izkazane milosti in priprošnje. Teh dveh kron in prstanov pa se je polakomnil neznan zločinec, ki se mu je v noči na danes posrečilo delno izvesti svoje zločinski naklep.

Davi je samostanski sluga Jakob Dežman prišel odpirati cerkev ter je takoj opazil, da so stranska vrata vlomljena. Ugotovil je, da je nočni zločinski obiskovalec oplenil Mater božjo. O zločinu je hitro obvestil župnika p. dr. Modesta Novaka, ki je takoj nato ob pol 6 zjutraj obvestil o vplomu šiškiško stražnico. Stražniki so brž prišli ter preiskali okolišine vploma, obenem pa so obvestili tudi kriminalni oddelek glavne policije, od koder sta prišla podnadzornika Podobnik in Reja.

Policija je ugotovila, da je neznan zločinec vlomil ponoči v cerkev skozi stranska vrata, in sicer s pomočjo dleta ali kakega drugega železnega orodja. Zločinec je odstranil ključavnico in upognil zapah ter se splazil v cerkev. Na levem stranskem oltarju je ubil 90 cm visoko, 80 cm široko in 8 mm debelo šipo, ki je varovala podobo svetogorske Matere božje. Zločinec se je pri tem urezal in mu je iz roke tekla kri, ker je bila podoba Matere božje precej okrvavljena. Pri delu je zločinec z vžgalico prižgal svečo pred podobo, da je mogel pri luči najti svoj plen. Poskušal je odločiti najprej krono Matere božje, toda to se mu ni posrečilo. V naglici je pobral vseh 50 prstanov in uhanov s krona Matere božje. Večina teh prstanov in uhanov je bila okrašena z dragimi kamni. Pri dejanju je zločinca najbrž kaj zmotilo, zakaj zločinec ni niti poskušal sneti še bolj dragocene krona z Jezuščkove glave. Prstani in uhani, ki jih je zločinec odnesel, so vredni kakšnih 25.000 Din.

Policija je našla nekaj prstnih odtisov, ki jih je posnela. Do sedaj pa manjka za zločincem sleherni druga sled. Ljudi opozarjamo, naj ne kupujejo prstanov in uhanov sumljivega izvora ter naj vsakega takega, ki bi tako sumljivo blago ponujal naprodaj, izročijo najbližji oblasti.

Zločin je vzbudil v Šiški med prebivalstvom veliko vznemirjenje.

Čemu so električne zavore pri tramvajih? Ljudem, ki se vozijo s tramvajem, je morda znano, da ima tramvajski motorni voz dve zavori: ročno in električno. Če ročna ne deluje dobro, kar se večkrat zgodi, mora voznik uporabiti električno. Sploh so električne zavore zato, da voznik voz lahko naglo ustavi, če je sila. Odkar imamo v Ljubljani tramvaj, so vozniki vedno uporabljali poleg ročne zavore, ki je navadno težka in nezanesljiva, tudi električno. Od Svečnice naprej pa je voznikom najstrožje prepovedano uporabljati električno zavoro. Sedaj se ti ubogi ljudje silno

Pomembna knjiga SŠM Dr. Josip Jeraj: Naša vas

Jerajevo knjigo moramo šteti med naše najpotrebnejše knjige. Saj načetna prevajajo vprašanje, ki mu bomo morali prav kmalu povečati največjo skrb, če nečemo, da se nam izmalči v brezizrazni kozmopolitizem najbolj pristna in najbolj naša občina življenja. Zato sem veselo odložil knjigo; vendarle se je našel človek, ki se je zavzel za kulturo naše vasi in vzgoje kmetijskega človeka, kmetijske družbe! Saj smo brali tuintam članke o tem vprašanju, a sistematično na vsa vprašanja, ki jih vsebuje reševanje vaske kulture, ni nihče mislil. Zato smo res hvalni dr. Jeraju, da nam je prvi podal poskus sistematične vede o naši vasi in kmetiskem sloju.

Dr. Jeraj se v svoji knjigi postavlja bolj na ugotavljanje nego na usmerjanje stališče. Brez dvoma je drugo nemogoče brez prvega, zakaj vsako poseganje v naše vaske življenje brez temeljitega poznanja stoletne tradicije, izvirajoče iz bistva kmetijskega življenja, bi bilo brezplošno ali celo škodljivo. Zato je čisto pravilno stališče dr. Jeraja, da je poskušal šele po treh analitičnih poglavjih, kjer je pregledal vaske življenje s kulturnega, sociološkega in psihološkega razgleda, podajati in poskati tiste pedagoške napotke, ki mu jih je pokazala analiza. Vsi ti razgledi pa so tako močno uprti v isti predmet, da vodijo do odkrivanja zmeraj istih osnov vaskega življenja: vera in delo; Bog, človek in narava. Zato srečujemo te osnove pri vsej analizi, zato nam bitveno novega ne pokaže noben posamezen razgled, ker z vsakega vidimo vse te vrednote; morda bo to ponavljanje v knjigi koga nekoliko motilo in utrujalo, a zahteval ga je sistem. Kdorkoli pozna našo vas bolji kot je znanje, bo moral priznati, da so te prvine prav

gotovo osnovne za našo kmetijsko vas. Kakor je morda temu ali onemu težko priznati, da bi spadala sem tudi verska zasidranost našega kmeta, je vendarle gotovo, da je ne moremo izločiti iz celotne vaske kulture, ker je tako tesno zrasla z vsem njegovim čustvovanjem in mišljenjem, da bi se mu zrušilo vsaj začasno vse, kdor bi izgubil njo. S tem pa je načeto drugo veliko vprašanje, kakšen odnos ima do naše vasi in njene kulture delavec ali mešan, ki izgublja to najvažnejšo in etično napomembnejšo vez z našim kmetom. Dr. Jeraj se postavlja na stališče, da je kultura naše vasi treba v smeri tradicije razvijati dalje, jo bogatiti z vsemi sodobnimi dobrinami in napredkom, ki jih je treba seveda asimilirati vsakim potrebam in koristim, vsaki duši; prepričan je, da je vaske življenje v teku stoletij pognalo tako močne korenine, da vzdrži lahko vse preizkušnje, ker ima dovolj moči, da se neprestano oplaja iz vseh sodobnih tokov, a ostaja pri vsem tem vendarle v jedru pri svojih zdravih osnovah.

Dr. Jerajevo knjigo pa ni važna le kot prvi sestavni poskus vaske vede, marveč še mnogo bolj kot knjiga, ki nam daje celo vrsto pobud, ki nam kaže nove naloge, ki nas čakajo pri tem delu. Iz knjige vidim, kako malo gradiva in predelimo imamo še pri rokah za proučevanje najbolj pristno naše kulture. Imamo pač Štrekličje zbirke narodnih pesmi, imamo zbirke pripovedk, obeta se nam zbirka pregovorov, a navade so še vse razmetane in še vse je pomanjkljivo. Zadnji čas je, da začnemo sestavno zbirati to važno narodno gradivo in zbirnike, kakor so si jih ustvarili vsi kulturni narodi. (Poklicana bi bila v to Matica in seveda še bolj akademija, ki je ob takihle prilikah najbolj pogrešamo.) Tudi literarna kritika in zgodovina nam še niata v tem pogledu dali važnih lepih razprav; kultura naše vasi v slovtvu, kmetijski tip v naši lepi knjigi, zemljevid v lepi knjigi podanih krajin in podobno. Tudi po Jerajevi knjigi ostane

Mariborske vesti:

Mariborsko občinsko zastopstvo

Dvoje mandatov v mariborskem občinskem zastopstvu, ki smo že poročali, izpraznjenih. Obeta se v kratkem še tretja vrzel in kakor se čuje, tudi še četrta. Vse te vrzeli bo treba izpopolniti in na njih se je pričel za nove mandate že srditi boj. Več skupin, ki so se zadnje čase oblikovale v mariborskem občinskem zastopstvu, se poteguje za izpraznjeni mesta ter se že imenujejo imena kandidatov. Agilni so predvsem gospodarski krogi in skupina nacionalno usmerjenih predstavnikov, ki so izšli iz Narodne strokovne zveze. Oglasili so se pa sedaj še mariborski obrtniki, zastopniki po svojem

Mestni načelnik dr. Lipoid je večeraj zopet prevzel vodstvo občinskih poslov ter sprejema stranke ob običajnih dneh.

Gospodarski krogi so na svojih zadnji seji, h kateri je bil povabljen tudi predsednik Turjskoprometne zveze dr. Ivan Jančič, razpravljali ponovno o volivnem redu v zbornici za TOI. Predmet živahne debate je tvoril predvsem predlagan način razdelitve mandatov, ki naj bi se izvršila po davčni in gospodarski moči volivcev. Razprava se je vršila tudi o nujni potrebi zopetne uvedbe vojaških licitacijskih nabav v Mariboru in Celju in ne samo na sedežih divizijskih poveljestev.

Stariši in šola. Na tukajšnji I. dekliški meščanski šoli se je vršil predvečerašnjim drugi redni sestanek. Predavala je strokovna učiteljica g. Ljubica Permetova o temi: Ali je pomoč staršev pri izmenju potrebna in kako naj se vrši. Sestanek je udeležilo veliko število roditeljev, ki so vsi z vidnim zanimanjem sledili temeljitim izvajanjem predavateljice.

Mariborski avtomobilisti so v preteklem letu mnogo potovali v inozemstvo. Tukajšnja sekcija Avto-kluba je izdala nič manj kakor 256 triptikov, od tega samo 37 za motocikliste. Po državah se razdelilo triptiki: 180 na Avstrijo, 37 na Italijo, 16 na Češkoslovaško, 12 na Madjarsko, 8 za Nemčijo, 2 za Francijo, 1 za Poljsko. Kakor razvidno, se držijo mariborski avtomobilisti pretežno bližnjih sosedov ter se lani niso podajali na dolga potovanja.

Šahovski dvojni. V sredo večer se je nadaljeval posvetovalni šahovski turnir s partijo, ki sta jo odigrala Piric in Lešnik kot črna proti belima Ostaneku in Stupanu. Oboji nasprotniki pa so prišli v časovno zadrego ter se je partija prekinila z nekoliko boljimi položaji belih. Zaključila se bo ta druga partija v nedeljo ob 10, medtem ko se bo vršilo nadaljevanje turnirja s tretjo partijo v soboto večer v Jadranu.

V bolnišnici je umrla zasebnica gospa Ana Ferš v starosti 76 let. Naj počiva v miru!

Proti kostanjem. Mariborčane je prevzelo neko posebno sovraštvo proti divjim kostanjem. Prebivalci Vrazove ulice so napravili te dni na mestni gradbeni urad posebno vlogo, v kateri tudi oni zahtevajo, da se jim odstrani iz ulice lepi kostanjevi drevesi.

Nabavo žralpke je razpisala mestna občina za novozgrajeno carinsko pošto. Ponudbe je poslali na občino do 16. februarja, istotam se dobijo tudi vsa potrebna poašnila.

Težave dravskih brodarjev. Kakor lani, je tudi letos postala Drava nenavadno nizka in plitva. Vidi se to posebno pri železniškem mostu, kjer lahko prideš po suhem do prvega mostnega oboka v strugi, kmalu pa še do drugega. Nizek vodostaj povzroča mnogo preglavic brodarjem ter radi tega nekaj brodov že počiva, ker ne morejo čez plitvine.

Goril Na gospodarskem poslopiju trgovca z deželnimi pridelki Pastlerja v Račah se je pojavil požar, ki je vpepelil poslopie do tal ter preskočil tudi na zraven stoječo stanovanjsko hišo, na kateri je uničil streho, dočim se je posrečilo ostalo nenasitnim plamenom oteči. V gospodarskem poslopiju je zgorelo 4000 kg sena, veliko slame, zaklana svinja ter gospodarsko orodje. Požar je nastal v odsotnosti lastnika ter vzrok še ni pojasnjen. Škoda je pokrita z zavarovalnico.

Plemenito srce. Gospod A. P. je daroval v naši upravi za 80 letnega starčka 20 Din in za ubogo ženo prav tako 20 Din. Neimenovan dobitnik pa je daroval za starčka 20 Din. Bog plačaj!

Strel na meji. Pri tihotapskem prenosu saharina je zadel brezposelnega kleparja Ivana Obraznika zalostna usoda tihotapevca; v bližini Sv. Duha ga je opazilo ostro oko obmejnega stražarja, ki ga je pozval, da obstane. Ker pa je Obraznik preveč zaupal svojim urnim nogam, je počil za njim strel ter ga zadel v levo nogo pod kolonom. Obstrelenega Obraznika so prenesli na grozniško postajo v Selnico ob Dravi, odkoder so telefonično pozvali mariborske reševalce, ki so ranjenca prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Udarec po glavi vzrok smrtonosne pljučnice? Pred malim senatom okrožnega sodišča se je vršila večeraj razprava o čisto občinem dožduku: udar-

Slovenakem obrtnem društvu, iz katerega izvira tudi zanimiva primera o zastopstvu posameznih stanov v mariborskem občinskem parlamentu, ki se da v številkah izraziti: 800:40=5:5. V Mariboru je približno po njih sklicevanju 800 obrtnikov in 40 odvetnikov. Imajo pa obrtniki v občinskem zastopstvu 5 predstavnikov in 40 mariborskih odvetnikov prav tako 5. Razmerje je za obrtniški stan v smislu zadevne ugotovitve Slovenskega obrtnega društva nepravilno ter zahtevajo obrtniki tozadevne spremembe.

cu po glavi s smrtonosnim izidom. 33 letni delavec Jakob Vogrinec iz Kamenščaka je 2. oktobra ob priliki kožuhanja udaril v prepiru Friderika Cernela s kolom po glavi, mu natrli lobanjo ter je Cernel po daljšem bolehanju umrl. Torej, kot rečeno, običajna zadeva, kakor jo žalibog tukajšnje okrožno sodišče obravnava gotovo vsak dan. Zanimivejšo sliko pa dobi stvar ob ugotovitvi sodno-zdravniške preiskave ob priliki Cernelove smrti. Zdravnik je ugotovil, da je umrl Cernel na posledicah pljučnice, ki pa je nastala posredno radi udarca na glavo, ki je vrgel pokojnika na bolniško posteljo ter povzročil tudi smrt. Sodišče je zdravnikovo ugotovitev osvoilo ter obsodilo obloženca radi uboja na pet let robije ter pet let izgube častnih pravic.

Celje

G. prof. Janko Mlakar, naš znani planinski predavatelj, je govoril v sredo popoldne v dvorani ljudske posojilnice pod okriljem Podmladka Jadranske Straže za učence vseh tukajšnjih šol, zvečer pa pod okriljem T. K. Škale o severnih alpskih Alpah. S svojo humorjem je popeljal številne poslušalce v lechtaške Alpe do Wa zmnana in nam s svojo duhovitostjo prikazal ta lepi del planinskega sveta, da so mu vse poslušalci sledili z velikim zanimanjem. Popoldanskega predavanja, ki je bilo prirejano za učence tukajšnjih šol, so se razen gimnazije udeležile vse uruge šole; gimnazija o tem predavanju ni bila obveščena.

Umrla je po večletnem in mučnem trpljenju večeraj zjutraj v tukajšnji avni bolnišnici ga. Ivana Diehl, žena trgovca. Pokojnica, ki je v življenju veliko pretrpela, posebno zadnje čase je bila dolgo priklenjena na postelo, zapušta poleg g. so-proga dva sina, g. Vladimira, diplomiranega kemika, in g. Branka, ki študira pravo, ter dve hčeri. Naj ji Bog podeli večni mir, katerega si je s svojim trpljenjem zaslužila. Zalutočim naše iskreno sožalje!

Najdba in izguba. Dne 7. t. m. je bil najden na Kr. Petra cesti zavitek, v katerem se je nahajala hranilna knjižica z manjšo vlogo Hranilnice dravske banovine, glaseča se na ime Neža Karner. Spodnji Brodč pri Grobelnem in pesmarica na ime Franja Vidensek, Ostrožno. — Od Razlagove ulice do Glavnega trga je bil istega dne izgubljen črni boa, vreden 1200 Din.

Križ, ki ga je bila zadnja povoženi odnesla s Kapucinskih mostom vred, so večeraj popoldne zopet postavili na sredi novega zaslanega mostu. Križ je nov in je delo mizarskega mojstra g. Goloba, Kristusa je pa obnovil g. podobar Miloš Hohnjec.

Ptuj

Regulacija Pesnice. O velikanški škodi, ki jo Pesnica povzroča ob času poplav na poljih in travnikih, se je že mnogo pisalo. Načrt za regulacijo struge je obstajal že za časa bivše Avstrije, vendar do dela ni prišlo, ker za slovenske kraje ni bilo denarja. Po prevratu so sicer majhen del — od izliva v Dravo do Mezgovce — že regulirali, nezavaran pa je še glavni del od Mezgovcev nazgor proti Pacinju. Da se tudi ta glavni del že enkrat zavaruje, se je na vzpodbudo okrajnega kmetijskega odbora v Ptuj vršil v Ptuj sestanek zastopnikov vseh prizadetih občin in ostalih interesentov radi ustanovitve vodne zadruge, ki naj bi prevzela nalogo čimprej izvršiti tako nujno regulacijo Pesnice. V to svrhu je bil na sestanku izvoljen pripravljalni odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za ustanovitev nameravane vodne zadruge.

Pevski koncert, ki ga je priredil Rdeči križ v mestnem gledališču v torek 6. t. m. v prid reynim Haložanom in trbovelskim brezposelnim, je bil zelo slabo obiskan. Lože in stojišča so bila prazna in le sedeži v parterju zasedeni. Izvajanja pevskega zbora meščanske šole pod taktirko g. Hasla so bila v vsakem oziru na višku. Pri prireditvah s plesi in maskami pa so dvorane napolnjene. Res obžalovanja vredno!

naši besedni umetnosti velika naloga, da nam ustvari slovenske »Kmete«, da nam zajame vse naše pokrajinje in tipe v žive umetniške podobe, zakaj znanstvena analiza ima pač besedo, pojem, mejo in življenja; savinskega in gorenjskega kmeta boš označil skoraj z istimi besedami, a vendar čutiš med njima veliko razliko, ki jo življenje in umetnost jasno dasta občutiti, a je v besedo ne moreš ujeti. Zato bo tudi posledaj zares ljudska povest še najmočnejše vzgojno sredstvo, a prava ljudska povest bo spet le tista, ki gradi na vzdušju prave, iz stoletne tradicije rastoče kulture. Pri vsem tem razumemo, da se dr. Jeraj ni mogel do tiste mere oprati na lepo bogoslovje, ki ga nam nudi naša umetna povest, a vendarle bi bilo prav, če bi bil nekoliko izbrpnejše upošteval slovtvena dela. (Pisec povesti »Cvet naše vasi« ni Dörfler, ampak Paul Keller; ne povsem natančne so nekatere opredelitve o narodni in ljudski umetnosti; Jurčičeve kmetске postave so izrazito romantične, zlasti v Desetem bratu ne moremo govoriti o kmetiskih postavah, ker jih ni; imamo grajsko gospodo in dva čudaka, a pravih kmetov iz povesti ne spoznamo; zato pa bi bil dr. Jeraj dobil zakladnico tipiziranih kmetiskih napak in vrtil v Detelovih povestih, bi ne mogel preko Pregljevih Tolminec in kraškega tipa, ki ga knjiga pozablja, bi našel v Tavčarju kmetijskega kralja po Poljanskih hribih in tako dalje.)

Praviho, da je nemški vojni štab zahteval od svojih častnikov, ki so odhajali na bojišče v poljskem ozemlju, da mora vsakdo prebrati Reymontove »Kmete« kot nekaj uvod v spoznavanje razmer in ljudi. Nekaj podobnega lahko rečemo o Jerajevi knjigi; vsak izobraženec, ki ima ali hoče imeti opraviti z ljudstvom po naših vaseh, ali je morda celo kot duhovnik ali učitelj poklican, da mu je vzgojitelj in učitelj, mora knjigo dobro poznati in iz nje navzeti zlasti tega, česar mnogim najbolj manjka: ljubezni in spoštovanja do

premnoge sicer nerodne a plemenite in res lepe poteze v naši vasiki kmetijski kulturi. Nihte je ne bo smisel in preziral, kdor ji bo pogledal do dna, a za to je treba resnične izobrazbe in ne le polovičarskega mestnega laka. Živimo v času, ko se usodno veča prepad med izobražencem in preprostim človekom, ki bo v kratkem postal toliko usodnejši, ker bo dotok izobražencev v tej krajci še bolj pomehal. Če ne bomo poskrbeli tu za neko premostitev z razumevajočim spoznavanjem vsakih razmer, bo naša vas v kratkem čisto zapuščena. Zato nam postaja Jerajev vodnik v tako spoznavanje samo še važnejši in potrebnější. Z njim v roki ga lahko dopolnjujemo z vsemi novimi izsledki in bi mogli v nekaj letih dobiti novo, še popolno šo izdajo. Jasno pa je tudi razvidno iz knjige, da ne more pognati korenin skrb za vaske vzgojo, če hodimo v kmetjsko vas le na kratek izlet za eno leto ali le z nejevoljo kakor za kazeno, da se nikoli z dušo ne zrastemo z ljudmi in navadami vasi, marveč smo zmeraj le nad »kmeta« vzvišena »gospoda«, ki ob vsaki priliki smatra za potrebno, da je nekoliko drugačna kakor kmet. Besede, ki jih je o tem napisal dr. Jeraj v zadnjem poglavju svoje knjige, so tako osnovno resnične, da bi jih moral dobiti premisliti vsakdo, ki prihaja med ljudstvo v službenem poslu.

Slovenska šolska Matica je s to knjigo načela važno vzgojno delo. Njen predsednik dr. Ozvald je pisatelju Jeraju napisal nekaj toplih besed v zahvalo za lepo knjigo. Zdi se mi pravilno, če je šolska Matica pomerala pot v tako široko vzgojno smeri, zakaj šola je nazadnje vendarle samo del življenja in njeja odraz; zato je treba pač graditi od spodaj navzgor, a je treba tudi v okolici ustvariti vzdušje, ki tako gradnjo podpira. Ena izmed takih knjig je pričujoča, ki naj bi ji sledilo še mnogo podobnih. J. Solar.